

Zempléni hullajtott torz agancsok --- 2009. május

A Zempléni hegység területén átlagosan 10-15 éve kezdődött el a vadvédelmi kerítések építése. A régebbi időszakban nem voltak ilyen nagymérvű tarvágások, melyek újjulatai vonzák a szarvasokat és jobban eloszlott a rágáskár. Maga a vadkár fogalma természetesen az akkori állami erdőkben is jelen volt, de az elvárások nem voltak annyira szigorúak, mint napjainkban. Jelenleg a vadriasztó szerek nem hatásosak annyira, mint a vadvédelmi kerítések. Nyugalmi időszakban a szarvasok e kerítéseket könnyűszerrel átugorják, de nyilvánvaló, hogy nem olyan mértékben tartózkodnak ezeken a területeken, mint a kerítés nélkül. Az év folyamán ezekben a felújított fiatalosokban találják meg a búvóhelyet és a táplálékot, ami a szabad területeken már ritkaság.

A képeken látható hullajtott agancsok az elmúlt 3-4 év során kerültek elő javarészt Telkibánya térségéből. 70-80 százalékuk a vadvédelmi kerítések környékén, főleg azokon belül voltak fellelhetők. A szabad területeken, etetők környékén csak nagyon ritkán találni, főleg a bekerített részek legsűrűbb összetett területein az erdei munkásoknak akad a kezébe.

Erdészeti gyakorlatban a június-júliusi hónapokban végzik e területek tisztítási és ápolási munkáit. Szarvasaink fejlődő agancsa ezen időszakban a legsérülékenyebb. Ekkor az erdei munkások sokszor találkoznak olyan esettel, hogy a megzavart szarvasok nekirohannak a kerítésnek. A nyár folyamán barkában még ritkán láthatók ezek a bikák, de a bögési időszakra, amikor igazán megfigyelhetők lennének, eltűnnek. Legközelebb tavasszal a hullajtási időszakban szembesül a terület gazda azzal, hogy milyen rendellenes agancsú bikák voltak a területen. A vadászok táborában aligha akadna olyan ember, aki ne lőne meg egy ilyen bikát, mégis ezen agancsok viselői közül az Északerdő ZRT területén 4 éve került csak terítékre egy agancsár. Az erdészeti területeken 5-7 évente sikerül löni egy-egy ilyen bikát, ők is megerősítik azt a tényt, hogy a fellelhető hullajtott agancsokhoz viszonyítva ez csak a töredéke az itt élő mechanikai sérüléssel torz bikáknak.

Arra a kérdésre, hogy ezek a szarvasok miért nem láthatók, igazán válaszolni nem lehet. Rejtőzködőbb életmódot folytatnak, főleg csak késő éjszaka mozognak a területen.

Megoldáson gondolkodni érdemes-e? Valószínűleg jelentős eltérés lenne a válaszokban amiatt, hogy a vadgazda vagy az erdőgazda szemszögéből vizsgáljuk meg a kérdést.

Szemán Jenő